



Europos Sąjungos  
Taryba

Briuselis, 2019 m. birželio 6 d.  
(OR. en)

10011/19

ATO 65  
RECH 321  
SAN 292

## POSĖDŽIO REZULTATAI

|                           |                                                                                                                                                   |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| nuo:                      | Tarybos generalinio sekretoriato                                                                                                                  |
| kam:                      | Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER II) / Tarybai                                                                                               |
| Ankstesnio dokumento Nr.: | 9437/19 ATO 56 RECH 271 SAN 256                                                                                                                   |
| Dalykas:                  | Ne energijos gamybos reikmėms skirtos branduolinės ir radiologinės technologijos bei jų panaudojimas<br>– Tarybos išvados (2019 m. birželio 6 d.) |

Delegacijoms priede pateikiamos 2019 m. birželio 6 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje priimtose Tarybos išvados dėl ne energijos gamybos reikmėms skirtų branduolinių ir radiologinių technologijų bei jų panaudojimo.

**TARYBOS IŠVADOS**

dėl ne energijos gamybos reikmėms skirtų branduolinių ir radiologinių technologijų bei jų panaudojimo

Pripažindama

- kad branduolinėms ir radiologinėms technologijoms tenka svarbus vaidmuo ne tik branduolinės energijos sektoriuje, bet ir tokiose ypač svarbiose srityse kaip medicina, pramonė, moksliniai tyrimai ir aplinka, kadangi jos teikia įvairią naudą ES piliečiams, ir SUVOKDAMA galimą svarų branduolinės srities mokslo įnašą siekiant įveikti visuomenei kylančius iššūkius;
- kad pagal Euratomo teisės aktus reikalaujama, kad branduolinių ir radiologinių technologijų naudojimas ne energijos gamybos reikmėms būtų tinkamai pagrįstas, būtų kuo geriau užtikrinama visuomenės, pacientų ir darbuotojų radiacinė sauga, o ne energijos gamybos metu gautos radioaktyviosios atliekos ir panaudotas branduolinis kuras būtų tinkamai šalinami;
- 2009 m.<sup>1</sup>, 2010 m.<sup>2</sup> ir 2012 m.<sup>3</sup> Tarybos išvadas dėl medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimo saugumo Europos Sąjungoje ir ATKREIPDAMA DĖMESĮ į 2015 m. Euratomo tiekimo agentūros ataskaitą ir 2016 m. pirmininkaujančios valstybės narės dokumentą<sup>4</sup> ta pačia tema;
- kad nuo 2012 m. Europos medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimo stebėjimo centras stebi bendrą medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimą, ypač reaktorių specifikacijų koordinavimą, ir svariai prisidėjo prie to, kad ES būtų išvengta didelio medicininių radioaktyviųjų izotopų trūkumo;
- Euratomo tiekimo agentūros vaidmenį užtikrinant branduolinių žaliavų, reikalingų mokslinių tyrimų reaktorių kurui, tiekimą ir medicininių radioaktyviųjų izotopų gamybos tikslinių rodiklių pasiekimą, ir ATKREIPDAMA DĖMESĮ į peržiūrėtą ataskaitą<sup>5</sup> dėl mokslinių tyrimų reaktoriams ir medicininių radioaktyviųjų izotopų gamybai skirto 19,75 % sodrintojo urano kuro tiekimo Europoje užtikrinimo;

---

<sup>1</sup> Dok. 17025/09.

<sup>2</sup> Dok. 16358/10.

<sup>3</sup> Dok. 17453/12.

<sup>4</sup> Dok. 8403/16.

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/euratom/docs/ESA\\_HALEU\\_report\\_2019.pdf](http://ec.europa.eu/euratom/docs/ESA_HALEU_report_2019.pdf)

- pažangą, kurią pastaruoju metu padarė kelios valstybės narės nuo labai įsodrinto urano (LĮU) pereidamos prie didelės koncentracijos mažai įsodrinto urano (MĮU)<sup>6</sup>, užtikrinamos papildomus radioaktyviųjų izotopų gamybos pajėgumus ir pradėdamos arba toliau vykdydamos projektus, susijusius su naujais gamybos įrenginiais, įskaitant mokslinių tyrimų reaktorius ir alternatyvias technologijas;
- kad siekiant padidinti Europos tiekimo grandinės atsparumą ir sumažinti priklausomybę nuo užsienio subjektų svarbi medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimo grandinei skirtų žaliavų gamyba;
- 2015 m. Tarybos išvadas<sup>7</sup> dėl medicininio vaizdo gavimo, susijusio su apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, pagrindimo, kuriose paraginta keliose srityse geriau įgyvendinti Tarybos direktyvą 2013/59/Euratomas<sup>8</sup>;
- 2018 m. kovo 20–21 d. Komisijos surengtą konferenciją dėl visuomeninei kylančių iššūkių įveikimo darant pažangą branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimo medicinoje, pramonėje ir moksliniams tyrimams srityje ir 2019 m. vasario 7 d. Briuselyje Komisijos surengtą techninį praktinį seminarą dėl medicininių radioaktyviųjų izotopų ateities, taip pat Europos tyrimą dėl branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimo medicinoje, pramonėje ir moksliniams tyrimams<sup>9</sup>;
- kad ne energijos gamybos reikmėms skirtų branduolinių ir radiologinių technologijų vaidmuo siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. yra pripažintas tarptautiniu mastu, o šios veiklos svarba yra aiškiai akcentuojama septintajame iš JT darnaus vystymosi tikslų, taip pat aktyvų Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) vaidmenį remiant šalis, kurios naudoja ne energijos gamybos reikmėms skirtas branduolines ir radiologines technologijas siekiant prisidėti prie to, kad būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai;

<sup>6</sup> Sodrinant didelės koncentracijos mažai įsodrintą uraną pasiekama 5–20 % urano-235 koncentracija. Praktikoje 19,75 % sodrinimas naudojamas mokslinių tyrimų reaktoriams skirtam didelės koncentracijos mažai įsodrinto urano kurui ir radioaktyviųjų izotopų gamybos tiksliniams rodikliams pasiekti.

<sup>7</sup> Dok. 14617/15.

<sup>8</sup> 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL L 13, 2014 1 17, p. 1);

<sup>9</sup> <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/european-study-medical-industrial-and-research-applications-nuclear-and-radiation-technology>

1. PALANKIAI VERTINA Komisijos atliekamą parengiamąjį darbą siekiant parengti Strateginę darbotvarkę dėl branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimo medicinoje, pramonėje ir moksliniams tyrimams.
2. PABRĖŽIA, kad svarbu užbaigti tyrimus, kurių Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ėmėsi siekdama, kad būtų geriau suprantama ES radioaktyviųjų izotopų rinka <sup>10</sup>.
3. PRAŠO Komisijos remti mokslinius tyrimus, susijusius su branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimu ne energijos gamybos reikmėms, pavyzdžiui, jonizuojančiosios spinduliuotės panaudojimu medicinoje, geresniu kuru, skirtu medicininių radioaktyviųjų izotopų gamybai, ir optimizuotu Europos mokslinių tyrimų reaktorių naudojimu, ir PABRĖŽIA, kad svarbu laiku pateikti panaudojimo medicinoje mokslinių tyrimų veiksmų gaires <sup>11</sup>.
4. REMIA nuolatinę medicininių radioaktyviųjų izotopų gamybos grandinės stebėseną Europos medicininių radioaktyviųjų izotopų tiekimo stebėsenos centro ir Euratomo tiekimo agentūros pastangomis bei veiksmais užtikrinant saugų žaliavų tiekimą.
5. PRAŠO Komisijos parengti veiksmų planą ir jame akcentuoti sritis, kurioms reikėtų teikti prioritetą, ir numatyti konkrečius veiksmus, kurių reikia imtis tose srityse. Veiksmų planu turėtų būti visų pirma siekiama užtikrinti naudoti medicinoje skirtų radioaktyviųjų izotopų tiekimą ES, gerinti Europos pacientų ir medicinos darbuotojų radiacinę apsaugą ir saugą atsižvelgiant į Direktyvoje 2013/59/Euratomas [...] išdėstytus tikslus ir sudaryti palankesnes sąlygas radioaktyviųjų izotopų, radioaktyviųjų preparatų ir jonizuojančiosios spinduliuotės panaudojimo medicinoje inovacijoms.

---

<sup>10</sup> JTC SMeR tyrimai, SMeR-1 – diagnostinių radioaktyviųjų izotopų tyrimas, užbaigtas 2018 m., ir SMeR-2 – terapinių radioaktyviųjų izotopų tyrimas, kurį numatyta pradėti 2019 m.

<sup>11</sup> 2018 m. gruodžio 14 d. KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS dėl netiesioginių veiksmų pagal Tarybos reglamentą (Euratomas) 2018/1563 ir dėl 2019–2020 m. darbo programos priėmimo.

6. PABRĖŽIA, kad branduolinės ir radiologinės srities mokslas, technologijos ir panaudojimas yra susiję su pačiomis įvairiausiomis visų valstybių narių socialinėmis ir ekonominėmis reikmėmis ir prisideda prie jų tenkinimo tokios srityse kaip medicina, maistas ir žemės ūkis, aplinka, pramonė, medžiagos, kosmosas ir kultūros paveldas, ir PAŽYMI, kad radiologinių ir branduolinių technologijų taikymas pirmiau nurodytose srityse teikia naudą visoms valstybėms narėms.
7. AKCENTUOJA svarbą Europos branduolinių mokslinių tyrimų reaktorių ir įrenginių indėlį plėtojant branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimą ne energijos gamybos reikmėms ir PABRĖŽIA, kad didelė atsakomybė už kuro tiekimo užtikrinimą ir saugius bei tvarius tų reaktorių ir įrenginių panaudoto kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sprendimus tenka valstybėms narėms ir licencijų turėtojams.
8. PRAŠO Komisijos, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, informuoti apie įvairaus branduolinių ir radiologinių technologijų panaudojimo ne energijos gamybos reikmėms teikiamą naudą ir keliamą riziką.
9. PABRĖŽIA, kad svarbu toliau gerinti valstybių narių gebėjimų stiprinimą, visų pirma organizuojant tarpreigioninius, regioninius ir nacionalinius mokymo kursus ir kitą veiklą branduolinės ir radiologinės srities mokslo, technologijų ir panaudojimo ne energijos gamybos reikmėms srityse.
10. RAGINA Komisiją ir valstybes nares toliau spręsti nustatytų prioritetinių reikmių ir reikalavimų branduolinės srities mokslo, technologijų ir panaudojimo ne energijos gamybos reikmėms srityse klausimus.
11. RAGINA Komisiją ir valstybes nares tęsti darbą branduolinių ir radiologinių technologijų naudojimo ne energijos gamybos reikmėms srityje, bendradarbiaujant su TATENA<sup>12</sup> ir kitomis atitinkamomis tarptautinėmis organizacijoms, pvz., FAO ir PSO, vengiant darbo dubliavimosi, įskaitant jų veiklą, skirtą ne energijos gamybos reikmėms skirtų branduolinių ir radiologinių technologijų perkėlimui, visų pirma į besivystančias šalis, siekiant padėti joms įgyvendinti pagrindinius vystymosi prioritetus tokių sričių kaip sveikata ir mityba, maistas ir žemės ūkis, vanduo ir aplinka arba pramonė pritaikymo srityse.

---

<sup>12</sup> TATENA ir EK praktinė branduolinių mokslų pritaikymo tvarka, pasirašyta 2017 m.